

Коришћење и заштита вода од загађивања у индустрији

Референтни метаподаци према Euro SDMX структури метаподатака (ESMS)

Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор економских статистика - Одјељење производних статистика
1.3.	Контакт особа	Славица Јосиповић
1.4.	Функција контакт особе	Стручни сарадник за статистику животне средине
1.5.	Поштанска адреса контакта	Вељка Млађеновића 12 д, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	slavica.josipovic@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 772
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	11.12.2018.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	29.01.2019.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	11.12.2018.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Годишњим истраживањем о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији, ВОД-1, прикупљају се и публикују подаци о снабдијевању индустрије водом према извору снабдијевања, коришћењу воде према намјени, испуштању третираних и нетретираних отпадних вода према врсти водопријемника. Истраживање се проводи на годишњем нивоу и обезбјеђује податке о коришћењу и заштити вода од загађивања по подручјима и областима индустријских дјелатности у Републици Српској.

3.2. Систем класификација

У употреби је Класификација дјелатности КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2.

3.3. Обухваћени сектор

Обухваћена су подручја од В до D према КД БиХ 2010.

3.4. Статистички концепти и дефиниције

- Подземне воде: онај дио подземних вода који се може на неки начин захватити и користити за потребе индустрије и рударства. Подземне или изданске воде се каптирају дренажним цијевима или галеријама (хоризонтални захват) и копаним или бушеним бунарима (вертикални захват);
- Извори или врела: појава (природни излаз) подземних вода на површини земље;
- Површинске воде: површински водни токови, језера, акумулације и обално море;
- Коришћене воде: количина употријебљене свјеже воде и воде коју су претходно користили други пословни субјекти за технолошки процес (за производњу, хлађење и систем рецикулације), за покретање турбина у хидроелектранама, за санитарне потребе (пиће и личну хигијену) и остале намјене (прање уређаја, погона, возила и др.);
- Испуштена загађена вода: вода погодна за сваку употребу без икакве накнадне обраде, као и вода која након употребе није промијенила својства;
- Испуштена вода: испуштена вода која у физичком, хемијском или биолошком смислу прелази граничне вриједности показатеља за чисту воду;
- Третиране воде: отпадне воде које су прошле процес примарног, секундарног и/или терцијарног третирања у циљу задовољења еколошких стандарда прије испуштања, односно задовољења одређених норми квалитета за воду која је намијењена поновној употреби.

3.5. Статистичка јединица

Јединице посматрања су пословни субјекти чија је претежна дјелатност по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010 разврстана у подручја В, С и D, који користе и испуштају воду, независно од водозавхвата и водопријемника за отпадне воде. Јединице посматрања су и индустријске јединице неиндустријских предузећа.

3.6. Статистичка популација

Статистичко истраживање о коришћењу и заштити вода од загађивања заснива се на обухвату пословних субјеката, чија је главна (претежна) дјелатност по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010 разврстана у подручја В, С и D, вриједност продаје производа већа од 100 000 КМ и број запослених већи од 5.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

Од 2008. године

3.9. Базни период

4. Јединица мјере

хиљада m³

5. Референтни период

Претходна календарска година

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Закон о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистички програм Републике Српске за период 2018-2021. година, важећи годишњи План рада Републичког завода за статистику

6.2. Размјена података

-

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Повјерљивост података и заштита личних података регулисане су Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06).“

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

Сви прикупљени подаци третирају се као повјерљиви и користе се искључиво у статистичке сврхе. Документ Републичког завода за статистику „Правилник о заштити повјерљивих података“ наводи начела поступања са повјерљивим подацима, процедуре за осигурање повјерљивости за вријеме прикупљања, обраде и дисеминације података као и процедуре за приступање микроподацима.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

Подаци о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији се публикују у складу са унапријед утврђеним календаром публикација, осам мјесеци по истеку посматране године.

8.2. Приступ календару објављивања

http://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

Сви корисници имају право приступа подацима и информацијама у исто вријеме и на исти начин.

9. Учесталост дисеминације

Годишње

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

Годишње саопштење „Коришћење и заштита вода од загађивања у индустрији“
<http://www.rzs.rs.ba/front/category/21/136/?page=2>

10.2. Публикације

- Билтен - Животна средина – коначни резултати;
- Статистички годишњак – коначни резултати;
- Ово је Република Српска – коначни резултати.

10.3. Онлајн база података

Није доступна онлајн база података.

10.4. Приступ микроподацима

Микроподаци нису доступни.

10.5. Остало

Подаци се дисеминирају и путем одговора на писане захтјеве корисника према њиховој спецификацији.

10.6. Методолошка документација

На веб страници, доступан је методолошки документ за статистичко истраживање Коришћење и заштита вода од загађивања у индустрији -

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/zivotna_sredina/ver_5/Metodologija_VOD1_ver5.pdf

На веб страници објављен је и опис коришћених статистичких концепата и дефиниција -

http://www.rzs.rs.ba/terms/defs/21/?add=111&left_mi=275

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету је доступан на интернет страници Републичког завода за статистику:
http://www.rzs.rs.ba/front/category/340/371/?left_mi=284&add=284

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке, Закон о статистици Републике Српске (члан 17, став 1), у организацији и производњи статистике у Републици Српској прописује примјену принципа непристраности, поузданости, транспарентности, правовремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске слиједи препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у Кодексу праксе европске статистике (CoP).

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребе корисника

Кључни корисници података о коришћењу и заштити вода од загађивања су Агенција за статистику БиХ, индивидуални истраживачи, студенти, медији, општа јавност.

12.2. Задовољство корисника

Резултати последње Анкете о задовољству корисника доступни су на веб-сајту Завода, на линку http://www.rzs.rs.ba/front/article/2699/?left_mi=306&add=306.

Корисничке потребе за подацима о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији су препознатљиве кроз евиденцију приспјелих захтјева, као и кроз број укупних посјета на интернет страници Завода.

12.3. Комплетност података

Будући да истраживање о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији није уређено посебном регулативом ЕУ нити уредбом, овај показатељ се не рачуна.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се примјеном прописане методологије, контролом грешака мјерења, упоређивањем података са претходним периодом и додатним анализама.

13.2. Узорачка грешка

Будући да се истраживање о коришћењу и заштити вода од загађивања не проводи на узорку, узорачке грешке се не рачунају.

13.3. Неузорачка грешка

Сталним унапређењем методолошких процеса настоје се смањити неузорачке грешке. Редовним ажурирањем статистичког пословног регистра на основу информација из различитих статистичких истраживања, омогућено је да се из адресара искључе предузећа која су представљала прекомјеран обухват и додају предузећа која су била дио недовољног обухвата. Стопа прекомјерног обухвата у 2017. години износи 3.6%. Не располаже се информацијама које упућују да постоје грешке недовољног обухвата. У случају појаве грешке мјерења, у зависности од врсте грешке она се или коригује од стране методолога на основу осталих података у упитнику и података из претходног периода или се врши контактирање извјештајне јединице, а потом и корекција утврђене грешке за јединицу посматрања. Стопа неодговора јединице износи 1.6%. Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање стопе неодговора варијабле.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

T+8 мјесеци

14.2. Тачност објављивања

100%

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

Будући да не постоји јединствена, од стране EUROSTAT-а дефинисана методологија за производњу података о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији, није осигурана потпуна упоредивост података међу земљама чланицама Европског статистичког система. Дјелимично поређење статистике вода омогућава база података Еуростата, која је заснована на добровољном попуњавању Заједничког OECD/Еуростат упитника о копненим водама (Joint OECD/Eurostat Questionnaire on the Environment, Section Inland Waters).

15.2. Временска упоредивост

Годишњи подаци о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији доступни су од 2008. године. Подаци за период 2008-2011. година пркупљени су према Класификацији дјелатности БиХ, која је усклађена са ЕУ статистичком класификацијом дјелатности NACE Rev.1. Од посматране 2012. године

подаци се прикупљају и публикују према КД БиХ 2010, која структурно и садржајно у потпуности одговара Европској класификацији дјелатности NACE Rev.2.

15.3. Усклађеност између домена

Годишњи извјештај ВОД-1 је једини извор података о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији, због чега није могуће извршити анализу усклађености података са резултатима других истраживања.

15.4. Интерна усклађеност

16. Трошкови и оптерећеност

Нису расположиви подаци о трошковима, нити о оптерећењу и трошковима извјештајних јединица.

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Није планирана и није спроведена ревизија.

17.2. Пракса ревизије података

Није планирана и није спроведена ревизија.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Извор података о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији су пословни субјекти чија је претежна дјелатност по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010 разврстана у подручја В, С и D, а вриједност продаје производа већа од 100 000 КМ или број запослених већи од 5. Приликом обраде података, узима се у обзир додатни критеријум према којем се обрађују извјештаји оних јединица које су за посматрану годину приказале потрошњу воде већу од 500 m³.

18.2. Учесталост прикупљања података

Годишње

18.3. Прикупљање података

Годишњи подаци о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији прикупљају се путем папирног обрасца ВОД-1 од пословних субјекта који се налазе на територији Републике Српске, а чија је претежна дјелатност разврстана у подручја КД БиХ 2010 В, С и D. Извјештај ВОД-1 достављају и индустријске јединице неиндустријских предузећа. Извјештајне јединице достављају попуњене извјештаје, у два примјерка, подручним јединицама Републичког завода за статистику, до 5. маја текуће године за претходну годину. Подручне јединице достављају прикупљене извјештаје у централу Завода на даљу обраду. Извјештајне јединице, иначе, имају могућност да образац и упутство за попуњавање преузму и са званичне интернет странице Завода за статистику.

18.4. Валидација података

Евидентирање примљених извјештаја, унос и обрада података о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији организована је у централи Републичког завода за статистику, у Одјељењу производних статистика. Приликом обраде и уноса, подаци о захваћеној, коришћеној и испуштеној води на нивоу јединице посматрања пореде се са вриједностима из претходне године. Свако неочекивано велико одступање, као и појава недостајућих података, контролише се и верификује телефонским контактом са извјештајном јединицом. У апликацију за унос података уграђене су контроле које онемогућавају да се у базу унесу рачунски и логички неисправни подаци.

18.5. Компилација података

Обрада и унос података организован је у центрالي Републичког завода за статистику. У случају неодговора за комплетан извјештај или само за поједина питања, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са извјештајном јединицом, врши се импутирање података на основу доступних података за јединицу посматрања из претходних година.

18.6. Прилагођавање

Не користе се статистички поступци за подешавање серија података (методе десезонирања).

19. Коментар